

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

2010

Nr 23

Nr 23

ORDNINGSLAG

för landskapet Åland

Föredragen för Republikens President den 19 mars 2010

Utfärdad i Mariehamn den 22 april 2010

I enlighet med lagtingets beslut¹⁾ föreskrivs:

2) **tätort** områden med tät bebyggelse, vilka angetts med trafikmärket för tätort.

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att främja allmän ordning och säkerhet.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) **allmän plats**

a) vägar, gator, gångbanor, torg, parker, badstränder, idrottsplaner, vattenområden, begravningsplatser och andra motsvarande områden som kan användas av allmänheten och

b) byggnader, kollektiva trafikmedel och andra motsvarande platser, såsom ämbetsverk, kontor, trafikstationer, köpcentra, affärslokaler och restauranger som antingen under någon tillställning eller annars kan användas av allmänheten samt

2 kap.

Äventyrande av ordning och säkerhet samt orsakande av störning

3 §

Störande av den allmänna ordningen och äventyrande av säkerheten

Det är förbjudet att störa den allmänna ordningen eller äventyra säkerheten på allmän plats

1) genom att föra oljud eller störa på något annat sätt,

2) genom upprepade hotfulla gester, aggressiva rörelser, muntligen framförda hotelser eller något annat motsvarande hotfullt beteende som inger rädsla eller

3) genom att skjuta, kasta saker eller störa på något annat sätt.

Verksamhet som avses i 1 mom. är förbjuden även på annan än allmän plats, om verksamheten av verksamheten sträcker sig till en allmän plats.

¹⁾ Lr framst. nr 18/2008-2009
Lu bet. nr 4/2009-2010
Stu bet nr 2/2009-2010

4 §

Intagande av berusningsmedel

Det är förbjudet att inta berusningsmedel på allmänna platser i tätort och i fordon i kollektivtrafik.

Vad som bestäms i 1 mom. gäller inte ett serveringsområde med tillstånd enligt landskapslagen (1995:92) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om alkohol eller de inre utrymmena i ett fordon i privat bruk.

5 §

Förhindrande av fara

Ägaren eller innehavaren av en byggnad eller konstruktion i tätort eller en företrädare för dem ska se till att sådan snö eller is eller något annat föremål eller ämne som faller ner från byggnaden, konstruktionen eller någon annan motsvarande plats inte medför fara för människor eller egendom.

6 §

Reklam och kungörelser

Det är förbjudet att använda bländande eller vilseledande ljusanordningar som äventyrar den allmänna ordningen eller säkerheten eller sådan reklam som påminner om trafikregleringsanordningar eller annars äventyrar säkerheten.

Det är förbjudet att olovligen avlägsna eller skada en offentlig kungörelse eller ett meddelande som en myndighet har satt upp till allmänt påseende.

7 §

Annan verksamhet som orsakar störning

Det är förbjudet att på allmän plats köpa och mot betalning erbjuda sexuella tjänster. Med sexuella tjänster avses i denna lag samlag enligt 20 kap. 10 § 1 mom. i strafflagen (FFS 39/1889) samt en därmed jämförlig sexuell handling. I 20 kap. 8 och 8 a § i strafflagen föreskrivs om straff för utnyttjande av person som är föremål för sexhandel och köp av sexuella tjänster av ung person.

Det är förbjudet att urinera och ha avföring på allmän plats på ett sådant sätt att det orsakar störning av den allmänna ordningen eller hälsorisker.

Det är förbjudet att ordna verksamhet på allmän plats, om det strider mot lag eller orsakar hälsorisker, skada på egendom eller betydande störning av den allmänna ordningen. Bestämmelser om allmänna sammankomster och offentliga tillställningar finns i landskapslagen (2010:30) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om sammankomster.

8 §

Säkerställande av tillträde till byggnad

Ägaren eller innehavaren eller en företrädare för dem ska se till att det i ett flervåningshus på ett synligt ställe finns kontaktuppgifter om gårdskarlar, disponent eller någon annan person med vars hjälp polis-, räddnings- eller social- och hälsoskyddsmyndigheter eller stämmingsman utan dröjsmål och utan ersättning kan komma in i huset.

3 kap.

Förbjudna föremål och ämnen

9 §

Farliga föremål

Det är förbjudet att i landskapet framställa, införa, saluföra samt på allmän plats eller i ett fordon på allmän plats inneha knogjärn, stiletter eller kaststjärnor samt som något annat föremål maskerade eggvapen liksom även förlamande elvapen, elbatonger, fjäderbatonger, precisionsslangbågar och precisionsslungor, om inte något annat bestäms i 2 eller 3 mom. eller i 12 § denna lag.

Saluföring av teleskopbatonger är förbjuden, om inte förvärvaren är ett bevakningsföretag eller en anordnare av specialutbildning för väktare i att använda maktmedel som avses i landskapslagen (2010:29) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om privata säkerhetstjänster. Det är förbjudet att inneha teleskopbatonger på allmän plats och i ett trafikmedel på allmän plats, utom om den som innehar vapnet är en i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om privata säkerhetstjänster avsedd väktare eller en i 21 § denna lag avsedd ordningsvakt i arbetsuppdrag eller om det finns någon sådan godtagbar orsak till innehavet som har samband med överlåtelse av teleskopbatongen eller något annat bestäms i 12 § denna lag.

Vad som bestäms i 1 och 2 mom. gäller inte staten eller landskapet eller innehav av föremål i statens eller landskapets ägo, om innehavet grundar sig på att en person i anställning hos staten eller landskapet handhar sina uppgifter.

10 §

Innehav av föremål och ämnen som kan användas för att skada någon annan

Det är förbjudet att på allmän plats inneha följande föremål och ämnen som är avsedda att eller kan användas för att allvarligt skada någon annan:

1) eggvapen, söndriga glasföremål och andra med dessa jämförbara föremål som kan användas för att skära eller sticka,

2) batonger, kättingar, fjädrar, vajrar, kablar, bollträn och andra med dessa jämförbara föremål som kan användas som tillhygge,

3) kastpilar, kulor och andra med dessa jämförbara föremål som kan användas för att kastas,

4) ämnen som är frätande eller kan användas för att allvarligt skada eller förlama någon annan,

5) luftvapen, vapen med fjäderfunktion, harpuner, slangbågar, blåsrör och andra med dessa jämförbara föremål som kan användas för skjutande eller

6) hälsofarliga laserpekare.

Det är förbjudet att på allmän plats inneha sådana föremål som är förvillande lika skjutvapen eller explosiva varor.

Vad som bestäms i 1 och 2 mom. gäller inte sådana föremål eller ämnen som någon måste inneha på grund av sitt arbetsupdrag eller av någon annan godtagbar orsak.

Innehav av skjutvapen och explosiva varor regleras i skjutvapenlagen (FFS 1/1998), landskapslagen (2007:98) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor och i landskapsförordningen (2007:99) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om kemikalier och säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor.

11 §

Överlåtelse av luftvapen, vapen med fjäderfunktion och harpuner

Det är förbjudet att sälja eller annars varaktigt överlåta luftvapen, vapen med fjäderfunktion och harpuner till den som inte fyllt 18 år utan att dennes vårdnadshavare samtycker därtill.

12 §

Samlande av farliga föremål

Det är tillåtet att tillverka och saluföra historiskt eller konstnärligt värdefulla knogjärn, stiletter och kaststjärnor samt som något annat föremål maskerade eggvapen, fjäderbatonger, teleskopbatonger samt precisionsslangbågar och precisionsslungor. Det är tillåtet att inneha sådana föremål på allmän plats och i ett trafikmedel på allmän plats av sådana godtagbara skäl som har samband med ett köp eller med att föremålet fogas till en samling eller placeras ut på en utställning.

Ett föremål anses vara historiskt värdefullt om det har anknytning till en betydande person, tilldragelse, plats eller tidsepok eller om det på

grund av sin ålder eller raritet eller på grund av att det är representativt för denna typ av föremål eller av någon annan därmed jämförbar orsak har konst-, vapen- eller krigshistorisk eller etnografisk betydelse. Ett föremål anses vara konstnärligt värdefullt om det genom sin utformning, ytbehandling eller utsmyckning representerar en viss stilperiod eller annars är av betydelse med hänsyn till den konstnärliga helheten.

13 §

Innehav av ämnen som kan användas för klottring

Det är förbjudet att utan godtagbart skäl på allmän plats inneha sprayfärger och andra sådana målarfärger eller andra ämnen som kan användas för klottring av egendom.

4 kap. Djur

14 §

Hunddisciplin

För bevarande av allmän ordning och säkerhet ska ägaren eller innehavaren av en hund

1) hålla hunden kopplad inom tätorter,

2) se till att hunden inte kommer ut på motionslingor eller andra liknande banor okopplad och inte alls ut på allmänna badstränder, på områden reserverade som lekplats för barn, på torg under torgtid, i skidspår som iståndsatts för allmänt bruk eller på idrottsplaner, om det inte är särskilt tillåtet,

3) se till att hundens exkrementer inte lämnas kvar i miljön inom en tätort på ett område som underhålls.

Vad som bestäms i 1 mom. 1 och 2 punkten gäller inte hundar i statens eller landskapets ägo som används vid tjänsteutövning, hundar som i bevakningsuppgifter används av väktare, skolade räddningshundar som utför serviceuppgifter, rörelsehandikappades assistenthundar eller synskadades ledarhundar.

Vad som bestäms i 1 mom. 1 punkten gäller inte en sluten gård, en träningsplats för hundar eller ett särskilt anvisat inhägnat rastområde. Också på nämnda områden ska hunden dock övervakas av sin ägare eller innehavare.

Vad som bestäms i 1 mom. 1 och 2 punkten gäller även hästar samt i tillämpliga delar andra husdjur eller sällskapsdjur.

I övrigt ska vid tillämpningen av bestämmelserna i 1-4 mom. de krav som följer av bestämmelserna i 8 kap. 41-46 §§ jaktlagen (1985:31) för landskapet Åland beaktas.

15 §

Ridning

Det är förbjudet att rida och att köra med hästfordon eller andra motsvarande fordon på motionsslingor och andra liknande banor, på skidspår som iståndsatts för allmänt bruk och på idrottsplaner, om inte något annat har angetts.

Vad som bestäms i 1 mom. gäller inte nödvändiga service- och underhållsarbeten eller myndigheternas verksamhet för upprätthållande av ordningen.

5 kap.**Påföljder**

16 §

Ordningsföreseelse

Den som uppsåtligen

1) stör den allmänna ordningen eller äventyrar säkerheten på ett sätt som avses i 3 § denna lag,

2) intar rusmedel i strid med förbudet i 4 § denna lag,

3) försummar att iaktta den aktsamhetsplikt som ägaren eller innehavaren av en byggnad eller konstruktion i tätort eller deras företrädare har enligt 5 § denna lag,

4) använder ljusanordningar eller reklam i strid med förbudet i 6 § 1 mom. denna lag eller avlägsnar eller skadar en kungörelse eller ett meddelande som avses i 6 § 2 mom. denna lag i strid med förbudet i det nämnda momentet,

5) köper eller erbjuder sexuella tjänster i strid med 7 § 1 mom. denna lag,

6) urinerar eller har avföring i strid med förbudet i 7 § 2 mom. denna lag,

7) ordnar föreställningar i strid med 7 § 3 mom. denna lag,

8) försummar sin skyldighet att i enlighet med 8 § denna lag säkerställa tillträde till byggnad,

9) i strid med förbudet i 13 § denna lag innehar ett ämne som kan användas för klottring,

10) försummar sin i 14 § 1 mom. denna lag angivna skyldighet som gäller hållandet av djur eller

11) bryter mot förbudet i 15 § 1 mom. denna lag som gäller ridning och körning, ska, om inte strängare straff för gärningen bestäms någon annanstans i lag, för ordningsföreseelse dömas till böter.

Böter för ordningsföreseelse får inte förvandlas till fängelsestraff.

17 §

Övriga straffbestämmelser

Inom landskapets behörighet ska, utöver bestämmelserna i 16 § denna lag, bestämmel-

serna i 16 kap. 1-4 §§, 17 kap. 2-4, 6, 12, 13 och 15a §§, 28 kap. 11 § 1 mom. 3 punkten samt 41 kap. 4-7 §§ strafflagen, tillämpas i den lydelse de har när denna lag träder i kraft.

Inom landskapets behörighet ska bestämmelserna i 17 kap. 6a § strafflagen tillämpas i den lydelse de har när denna lag träder i kraft då någon handlar i strid med bestämmelserna i 22 § 1 mom. denna lag.

Inom landskapets behörighet ska vad som följer av bestämmelserna i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om privata säkerhetstjänster om bevakningsföretagsföreseelse tillämpas i den lydelse de har när denna lag träder i kraft då någon handlar i strid med bestämmelserna i 22 § 3 och 4 mom. denna lag.

Inom landskapets behörighet ska hänvisningar i strafflagen till bestämmelser i annan rikslagstiftning vilka äger motsvarighet i landskapslagstiftningen avse de motsvarande bestämmelserna i landskapslagstiftningen.

18 §

Bestämmelser om ordningsbot

Inom landskapets behörighet ska bestämmelserna i 2a kap. 8 §, 9 § 1, 4 och 5 mom. samt 10 och 11 §§ strafflagen tillämpas i den lydelse de har när denna lag träder i kraft.

Landskapsregeringen utfärdar i landskapsförordning närmare bestämmelser om till vilket belopp ordningsboten ska fastställas för olika ordningsföreseelser.

19 §

Tvångsutförande

På uppmaning av polisen ska den som använder sådana ljusanordningar och sådan reklam som avses i 6 § 1 mom. denna lag utan dröjsmål avlägsna dem.

Om någon trots uppmaning av polisen försummar att avlägsna sådana ljusanordningar och sådan reklam som avses i 6 § 1 mom. denna lag har polisen rätt att på dennes bekostnad avlägsna ljusanordningarna och reklamen ifråga. För att hindra att den allmänna ordningen eller säkerheten äventyras har polisen i brådskande fall rätt att utan att höra den försumlige och på dennes bekostnad avlägsna ljusanordningarna och reklamen ifråga.

20 §

Fråntagande och förstörande

Den som innehar ett i 9, 10 eller 13 §§ denna lag avsett föremål eller ämne kan av polisen fräntas detta föremål eller ämne jämte kärl. En anhållningsberättigad tjänsteman har rätt att bevisligen förstöra ett i 9 eller 10 §§ denna

lag avsett föremål eller ämne jämte kärl som kan tas i beslag, om det är av ringa värde och det är uppenbart att det av domstol skulle dömas förverkat till staten. En polisman som hör till befålet har rätt att bevisligen förstöra även ett ämne jämte kärl som innehafts i strid med 13 § denna lag, om ämnet jämte kärl är av ringa värde.

Polisen kan för bevarande av ordning och säkerhet frånta en person som i strid med 4 § denna lag har intagit berusningsmedel, de ämnen som denne innehar i ett öppnat eller öppet kärl och bevisligen förstöra dem.

6 kap. Särskilda bestämmelser

21 §

Rätt att utse ordningsvakter

Ålands polismyndighet kan på ansökan av innehavaren av ett köpcentrum, en trafikstation eller ett kollektivt trafikmedel som avgår från stationen bevilja tillstånd att för köpcentret, trafikstationen eller trafikmedlet utse ordningsvakter som avses i landskapslagen (2010:28) om ordningsvakter för att bistå polisen i att upprätthålla ordning och säkerhet, om det inte är ändamålsenligt att upprätthålla ordning och säkerhet på något annat sätt och upprätthållandet av ordning och säkerhet kräver det av grundad anledning. I beslutet om rätt att utse ordningsvakter ska ordningsvakternas tjänstgöringsområde begränsas till köpcentrets eller trafikstationens fastighet och till trafikmedlet och vid behov till deras omedelbara närhet.

Ett tillstånd att utse ordningsvakter ska gälla högst fem år. Tillståndet kan förenas med villkor som gäller ordningsvakternas utbildning, bärandet av maktmedelsredskap, tjänstgöringsområde samt placeringen av ordningsvakter och antalet ordningsvakter.

Ålands polismyndighet kan vid behov återkalla tillståndet samt ändra dess villkor eller giltighetstid på grund av sådana förändringar som inverkar väsentligt på upprätthållandet av ordning och säkerhet inom tjänstgöringsområdet.

22 §

Ordningsövervakningsuppgifter

Uppdrag som gäller ordningsövervakningsuppgifter som avses i 21 § 1 mom. denna lag får tas emot och fullgöras bara av ett bevakningsföretag som avses i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om privata säkerhetstjänster. Ordningsövervakningsuppgifter får bara utföras av en ordningsvakt som

är anställd hos bevakningsföretaget och som har giltigt godkännande som ordningsvakt och som väktare.

Befogenheterna för de ordningsvakter som utför ordningsövervakningsuppgifter bestäms enligt landskapslagen om ordningsvakter. En ordningsvakt har dock inte sådana befogenheter som anges i 7 §, 8 § 1 mom. 3 punkten, 8 § 3 och 4 mom. eller 9 § landskapslagen om ordningsvakter. En ordningsvakt som enligt 8 § 2 mom. landskapslagen om ordningsvakter utövar sin rätt att gripa en person har rätt att visitera den gripne och de saker som denne medför för att försäkra sig om att den gripne inte innehar föremål eller ämnen med vilka han eller hon kan orsaka fara för sig själv eller andra. Ordningsvakten har rätt att frånta den gripne de farliga föremål och ämnen som påträffas vid visitationen. De föremål och ämnen som fråntagits den gripne ska utan dröjsmål överlämnas till polisen.

Vad beträffar ordningsövervakningsuppgifter gäller vad som följer av bestämmelserna i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om privata säkerhetstjänster, om god bevakningssed, om uppdraget av uppdragsavtal, händelserapporter och verksamhetsanvisningar, om maktmedelsredskap och bärandet av dem samt om myndigheternas rätt att få information. Ett bevakningsföretag ska i sina register över personal och arbetsskift samt i sin årsanmälan ta in uppgifter som motsvarar sådana uppgifter som enligt landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om privata säkerhetstjänster ska finnas i ett personal- och arbetsskiftsregister samt i en årsanmälan och som gäller utförandet av uppdrag innefattande ordningsvaktsuppgifter samt de ordningsvakter som deltagit i utförandet av uppdraget.

Den som utför ordningsövervakningsuppgifter ska vara iförd en ordningsvaktsdräkt. För ordningsvaktsdräkten gäller i tillämpliga delar vad som följer ur bestämmelserna om väktares dräkt i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om privata säkerhetstjänster.

Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om märken och text på ordningsvaktsdräkten.

23 §

Besvärsmått

Förvaltningsbeslut som Ålands polismyndighet fattat med stöd av denna lag överklagas genom besvär till Ålands förvaltningsdomstol.

Om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat, ska ett beslut som med stöd av

denna lag fattats om återkallande av tillstånd eller ändring av tillståndsvillkoren iakttas omedelbart.

24 §

Ikraftträdelse

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2010.
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Mariehamn den 22 april 2010

BRITT LUNDBERG
vicelantråd

Roger Eriksson
föredragande minister